

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim Programının UÇEP-2020 ile Uyumluluk Analizi

Compatibility Analysis of Educational Program of the Eskişehir Osmangazi University Faculty of Medicine with the UCEP-2020

¹Emre Erginer, ¹Yağmur Kaygısız, ^{2,3}Emel Ulupınar

¹Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dönem 6 öğrencisi, Eskişehir, Türkiye

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

³Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Disiplinlerarası Sınırbilimleri Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

Özet: Sayıları sürekli artış gösteren tıp fakültelerindeki mezuniyet öncesi tıp eğitiminin daha nitelikli bir hale dönüştürülebilmesi ve temel standartlarının belirlenebilmesi amacıyla "Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (UÇEP)" kapsamında hazırlanan mezun yetkinlik ve yeterlik belgesinin en güncel versiyonu 2020 yılında yayınlanmıştır. Bu çalışmada, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ) Tıp Fakültesi eğitim programının UÇEP-2020'yi kapsama düzeyinin belirlenerek, temel ve klinik tıp bilimlerindeki farklılıkların belirlenerek ve karşılaştırmalı olarak analiz edilmesi amaçlanmıştır. İlk aşamada tüm Anabilim dalları ve Dönem koordinatörleri tarafından eğitim programında yer alan teorik ve pratik ders içeriklerinin UÇEP-2020'deki semptomlar, klinik hastalıklar ve temel hekimlik uygulamaları başlıklarından hangilerini kapsadıklarını belirleyen yazılım destekli bir veri tabanı oluşturulmuştur. Sonraki aşamada klinik eğitim veren tüm Anabilim Dallarının eğitim sorumlularıyla 3 gün süren bir çalıştay düzenlenmiş, tüm veri girişleri kontrol edilerek, karşılıklı istişareler sonrası gerekli düzeltmeler yapılmış ve her stajda öğretilen temel hekimlik uygulamalarının düzeyleri belirlenmiştir. Verilerin analizi Microsoft Office-Excel programı ile oluşturulan makro destekli bir çalışma kitabı tasarımı ile gerçekleştirilmiştir. Bu tasarımda ESOĞÜ Tıp Fakültesi eğitim programının ilk 3 sınıfı (Temel Bilimler) ile 4. ve 5. stajlarında (Klinik Bilimler) anlatılan konu başlıkları ayrı veri tabanları şeklinde oluşturulmuştur. Temel Bilimlerle ilgili analizlere ilk 3 sınıfta klinik bilimler tarafından anlatılan ders başlıkları dahil edilmemiştir. UÇEP-2020'de yer alan klinik semptom/bulgu/durumlar ve çekirdek hastalıklar satırları halinde yerleştirilirken, klinik bilimlerde anlatılan dersler 4. ve 5. sınıflardaki döngülere göre gruplandırılmıştır. Temel tıp bilimlerinde ise semptomlar yerine organ sistemlerine göre kategorize edilen çekirdek hastalıklarla eşleştirme yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda ESOĞÜ Tıp Fakültesi Mezuniyet Öncesi Eğitim Programı içeriğinin UÇEP-2020'de bahsi geçen klinik semptomlar, çekirdek hastalıklar ve temel hekimlik becerilerini tam ve eksiksiz olarak karşılayan oldukça detaylı ve kapsamlı bir içeriğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Listede yer alan klinik semptomların tamamının 4. Sınıf (%47) ve 5. Sınıf (%53) stajları sonunda kapsanmış olduğu ve farklı kliniklerde tekrar edildiği görülmektedir. En sık tekrarlanan klinik semptom/bulgunun, 18 farklı klinik tarafından anlatılması sebebiyle, "bulantı-kusma" olduğu; en az 11 farklı anabilim dalı tarafından anlatılan 33 semptomdan 22 tanesinin (%67) UÇEP-2020'de "*" ile işaretlenen, eğitim programlarında sık tekrarlanması öngörülen semptomlara karşılık geldiği tespit edilmiştir. Çekirdek hastalıkların temel bilimlerdeki tekrarlanma frekansının (%23) klinik bilimlere göre (%77) daha düşük olduğu; listede yer alan 342 hastalık başlığından 54 tanesine (%15,7) ilk 3 sınıfta Temel Tıp Bilimleri altında kategorize edilen ders içeriklerinin hiçbirinde yer verilmediği görülmektedir. %44,4'üne sadece bir, %25'ine ise iki farklı Anabilim dalı tarafından yer verildiği görülmektedir. Oluşturulan bu veri tabanları, önümüzdeki eğitim-öğretim dönemlerinde ulusal düzeyde önerilen yetkinlik ve yeterlikleri kapsama düzeyini genişletmek üzere ve ayrıca Fakültemiz vizyon ve misyonlarıyla uyumlu yeni başlıkları dahil etmek üzere yapılacak müfredat güncelleme çalışmalarında kullanılacaktır. Bu çalışma esnasında edindiğimiz deneyim ve izlenimler, UÇEP-2020'nin sadece mezuniyet öncesi tıp eğitimi programlarının hazırlanmasında ve değerlendirilmesinde yol gösteren önemli bir kılavuz olmakla kalmayıp, tıp fakültesi öğrencilerinin kendilerini asgari yetkinlik ve yeterlik düzeyine sahip olup olmadıklarını denetlemek açısından kullanabilecekleri oldukça faydalı bir doküman niteliği taşıdığını da göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Tıp eğitimi; Çekirdek program; UÇEP; Akreditasyon, Yetkinlik, Yeterlilik

ORCID ID of the authors: EE.0000-0002-1912-8122, YK. 0000-0003-4708-2691, EU.0000-0001-9684-5937,

Received 24.10.2022

Accepted 26.10.2022

Online published 27.10.2022

Correspondence: Emel ULUPINAR- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Anatomi Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye
mail: ulupin@ogu.edu.tr

Erginer E, Kaygısız Y, Ulupınar E, Compliance Analysis of Educational Program of the Eskişehir Osmangazi University Faculty of Medicine with the Ucep-2020, Türk Tıp Öğrencileri Araştırma Dergisi, 2021

Abstract: The "National Core Education Program (UCEP)" was prepared to determine and improve the basic standards of undergraduate medical education in medical faculties whose numbers are constantly increasing, and the current version of the graduate competency and proficiency certificate was published in 2020 within the scope of this program. The aim of this study was aimed to determine the compliance level of the Eskisehir Osmangazi University (ESOGU) medical education program to UCEP-2020, comparatively analyze the differences between the basic and clinical medical sciences. In the first stage, to determine which of the theoretical and practical activity contents in the training program cover the symptoms, clinical diseases and basic medicine practices in UCEP-2020 a software-supported database was created by all Departments and coordinators. In the next stage, a 3-day workshop was held with the education supervisors of all clinical departments; all data entries were checked, necessary corrections were made after mutual consultations, and the levels of basic medical practices taught in each internship were determined. The analysis of the data was carried out with a macro supported workbook design created with the Microsoft Office-Excel program. The topics covered during the first 3 classes (Basic Sciences) and following 4th and 5th internships (Clinical Sciences) of the ESOGU Faculty of Medicine education program were created as separate databases. Course titles taught by clinical sciences in the first 3 classes were not included in the analysis of Basic Sciences. While the clinical symptoms/signs/conditions and core diseases in UCEP-2020 are placed in rows, the courses taught in clinical sciences are grouped according to the cycles of the 4th and 5th internships. In basic medical sciences, on the other hand, matching was made with core diseases categorized according to organ systems instead of symptoms. As a result of the evaluations, it has been determined that the content of the ESOGU Faculty of Medicine Pre-Graduation Education Program has a very detailed and comprehensive content that completely meets the clinical symptoms, core diseases and basic medicine skills mentioned in UCEP-2020. It is seen that all of the clinical symptoms in the list were covered at the end of their 4th (47%) and 5th (53%) years of internship periods and were repeated in different clinics. The most frequently repeated clinical symptom/finding was "nausea-vomiting" because it was described by 18 different clinics; It was determined that 22 (67%) of the 33 symptoms described by at least 11 different departments correspond to the symptoms marked with "*" in the UCEP-2020 that are expected to be repeated frequently in the education programs. The recurrence frequency of core diseases in basic sciences (23%) is lower than clinical sciences (77%). It is seen that 54 (15.7%) of the 342 disease titles in the list are not included in any of the course contents categorized under Basic Medical Sciences in the first 3 grades, 44.4% of them are given place by only one and 25% of them are given by two different departments. In the upcoming academic years, these databases will be used in curriculum update studies to expand the coverage level of competencies recommended at the national level and also to include new topics in line with the vision and mission of our Faculty. The experience and impressions we gained during this study has shown that UCEP-2020 is not only an important guide in the preparation and evaluation of undergraduate medical education programs, but also a very useful document that medical students can use to check whether they have the minimum level of competence and proficiency.

Keywords: Medical education, Core program, UCEP, Accreditation, Competence, Qualification

1. Giriş

Tıp eğitimi müfredatında küresel ölçekte standardizasyonun sağlanmasına ilişkin ilk çağrılar Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu (World Federation for Medical Education=WFME) ve Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Tıp Eğitimi Enstitüsü (Institute for International Medical Education=IIME) gibi etkili eğitim kurumları tarafından yapılmaya başlanmıştır. 1972'de kurulan WFME, tıp eğitiminde kalite gelişimini teşvik etmeyi amaçlayan ve hali hazırda akreditasyona ve Dünya Tıp Okulları Rehberinin sürdürülmesine odaklanan uluslararası bir kuruluştur (1). 1999 yılında kurulan IIME ise dünyanın her yerindeki hekimler için asgari temel gereksinimleri geliştirmeyi hedeflemektedir (2). Bu gibi kuruluşların önderliğinde, farklı ülkelerde ulusal veya yerel ölçekte değiştirilmeye elverişli ve sürekli geliştirilmeye açık bir müfredat çerçevesi oluşturulmuştur.

Ülkemizin de dahil olduğu bölgesel düzeyde, Avrupa yüksek öğretim eğitim standartlarını uyumlu hale getirmek üzere Bologna Süreci (3) ve Avrupa Kredi Transferi ve Biriktirme Sistemi (AKTS) gibi farklı girişimler başlatılmış ve halen

uygulanmaktadır. Ancak AKTS, Avrupa'daki herhangi bir ülkede yapılan eğitimin tüm Avrupa'da tanınmasını kolaylaştıran ve bireylerin serbest dolaşımını teşvik eden bir sistem olmakla birlikte yüksek öğretimin içeriğine bir öneri sunmamaktadır (4). Bu misyonu tıp eğitimine özel olarak Avrupa Tıp Uzmanları Birliği (European Union of Medical Specialists=UEMS)adı verilen bir kurum üstlenmiş olup, Avrupa'da 50'den fazla tıp disiplini ve 37 ülkeyi temsilen, yüksek kaliteli sağlık hizmeti uygulamaları için standartlar belirlemekte ve bu çalışmalarını Avrupa Birliği'ndeki otoritelerle, kurumlarla ve Ulusal Tabip Birlikleri ile paylaşmaktadır (5).

Ülkemizde ise sayıları gün geçtikçe artış gösteren tıp fakültelerindeki eğitimin daha nitelikli bir hale dönüştürülebilmesi ve temel standartlarının belirlenebilmesi amacıyla hazırlanan ilk "Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (UÇEP)" 02 Şubat 2002 tarihinde Tıp-Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyince kabul edilerek, 2003-2004 eğitim öğretim yılıyla birlikte uygulamaya koyulmuştur (6). UÇEP bu tarihten itibaren ülkemizdeki tıp fakültelerinde tıp

eğitimiyle ilgili faaliyetlerin düzenlemelerinde baz alınan temel kaynaklardan biri haline gelmiştir. Ancak izleyen süreçte öncelikli sağlık sorunlarında ve gereksinimlerinde yaşanan değişim, sağlık hizmeti sunumu, politika ve uygulamalarındaki değişiklikler ve Bologna Sürecinin Yüksek Öğretim sistemimize getirdiği yenilikler kapsamında UÇEP’te köklü bir güncelleme gereksinimi doğmuştur. Bu amaçla hazırlanan UÇEP-2014, 19 Haziran 2014 tarihinde Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulu’nda görüşülerek kabul edilmiş ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılında uygulamaya koyulmuştur. UÇEP-2014’de göze çarpan en önemli değişiklik, eğitimin de içinde olduğu sağlığa ilişkin tüm süreçlerde, biyo-medikal bakış açısı yerine çıktıya yönelik bütünsel bir “biyopsiko-sosyal ve kültürel” yaklaşımın benimsenmesi olup, bu doğrultuda öğrenim hedeflerine ve eğitim içeriklerine dayalı bir yaklaşım yeri eğitim çıktılarına dayalı yaklaşımlar geliştirilmiştir. Buna göre tıp fakültesi mezunları için belirlenen üç temel alanda (mesleki uygulamalar, mesleki değerler ve yaklaşımlar, mesleki ve bireysel gelişim) hedeflenen yetkinlik düzeyine erişilmesi için gerekli olan 32 adet alt yeterlik başlığı tanımlanmıştır (7). Birinci grup yeterlik alanı, daha çok hekimliğin teknik ve prosedürel yönü ile ilgili yeterlikleri mezunların hekimlik sırasında gerçekleştirmesi gereken uygulamalarla ilgiliyken; ikinci grup yeterlikler mezunların tıbbi bilgi temeline, karar verme, eleştirel düşünme, bilimsel yaklaşım ve araştırmaya yönelik becerileri içermektedir. Son grupta ise hekimlik uygulamaları sırasında sergilemesi gereken etik değerler ve kişilerarası ilişkiler, eğitim ve danışmanlık süreçleriyle ilgili davranışlara yönelik yeterlikler yer almaktadır.

İzleyen süreçte, tıp eğitiminin niteliğinin sürekli olarak geliştirilebilmesi açısından UÇEP’in Tıp Dekanları Konseyi tarafından oluşturulacak bir komisyon tarafından periyodik olarak gözden geçirilmesine ve her 6 yılda bir güncellenmesine karar

verilmiştir. Bu amaçla, Türkiye’deki tüm tıp fakültelerinden alınan görüş ve geri bildirimler mevcut durum analizleri ile birlikte değerlendirilerek, ülkemize özgün ve fakültelerimiz tarafından kullanılabilir içeriğe sahip UÇEP-2020 belgesi oluşturulmuştur. Böylece ülkemizdeki tüm tıp eğitimi müfredatında UÇEP baz alınarak benzer donanım ve yetkinliklere sahip hekimlerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir. UÇEP-2020’nin tıp fakültesi öğrencileri tarafından kılavuz bir belge olarak kullanılmasının, kendilerinin ve eğitim programlarının asgari yetkinlik ve yeterlik düzeyine sahip olup olmadığının denetimi açısından da fayda sağlayacağı öngörülmektedir.

Bu çalışmada, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi mezuniyet öncesi tıp eğitimi programının güncel UÇEP’i kapsama düzeyinin belirlenmesi, temel ve klinik tıp bilimlerinde fakültemize özgü farklılıkların ortaya çıkarılması ve karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

2. Gereç ve Yöntemler

Fakültemizin akreditasyon ara değerlendirmesi esnasında, Tıp Fakültesi Dekanlığı ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalı tarafından gerçekleştirilen bir çalışma kapsamında Biyoistatistik Anabilim Dalı ve Bilgi-İşlem bölümünün katkılarıyla, klinik bilimlerde staj eğitimi veren anabilim dallarının eğitim sorumluları ile birlikte ESOGÜ eğitim programının UÇEP-2014’de yer alan temel hekimlik uygulamaları, klinik semptomlar ve çekirdek hastalıklarla uyumluluk düzeyini karşılaştıran bir rapor hazırlanmıştır. Mevcut çalışmada, hazırlanan rapor UÇEP-2020’de yer alan başlıkları ve Temel Tıp bilimlerini de kapsayacak şekilde güncellenmiş ve daha sistematik bir analiz gerçekleştirmek amacıyla 4 aşamalı şekilde bir veri tabanı oluşturulmuştur. İlk aşamada Tıp Fakültesi Dekanlığı tarafından tüm Anabilim dallarına UÇEP-2020 belgesindeki güncellemeleri dikkate alarak, yürütmekte oldukları teorik ve pratik eğitim etkinliklerinin içeriklerini gözden

geçirmeleri ve ders içeriklerinde UÇEP-2020'deki semptomlar, klinik hastalıklar ve temel hekimlik uygulamaları başlıklarından hangilerini kapsadıklarına ilişkin listeler oluşturmaları istenmiştir. İkinci aşamada Anabilim dalları tarafından oluşturulan listeler Baş koordinatör ve yardımcısı, Dönem koordinatörleri ve yardımcıları ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyeleri tarafından oluşturulan bir komisyon tarafından ön değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Üçüncü aşamada, re-akreditasyon sürecinde de kullanılmak üzere, UÇEP-2020 uyumluluk düzeyinin Temel ve Klinik bilimler açısından karşılaştırmalı olarak analizlerinin yapılabilmesi için yazılım destekli bir veri tabanı oluşturulmuştur. Son aşamada da Tıp Fakültesi Dekanlığı tarafından Dönem 4-5 ve 6'da klinik eğitim veren tüm Anabilim Dallarının eğitim sorumlularıyla, pandemi koşullarına uygun bir planlama ile, 3 gün süren bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Bu çalıştayda veri girişlerinin tüm Anabilim dalı eğitim sorumluları tarafından kontrol edilmesi, gerekli düzeltmelerin yapılması ve temel hekimlik uygulamalarının düzeylerinin belirlenmesi sağlanmıştır.

Verilerin analizi Microsoft Office-Excel programı ile oluşturulan bir makro destekli çalışma kitabı tasarımı ile gerçekleştirilmiştir. Bu tasarımda ESOĞÜ Tıp Fakültesi eğitim programının ilk 3 sınıfı (Temel Bilimler) ile 4. ve 5. sınıflarında (Klinik Bilimler) anlatılan konu başlıkları ayrı veri tabanları şeklinde oluşturulmuştur. Temel Bilimlerle ilgili analizlere ilk 3 sınıfta klinik bilimler tarafından anlatılan ders başlıkları dahil edilmemiştir. UÇEP-2020 de yer alan klinik semptom/bulgu/durumlar ve çekirdek hastalıklar sütunlar halinde yerleştirilirken, klinik bilimlerde anlatılan dersler 4. ve 5. sınıflardaki döngülere göre gruplandırılmıştır. Temel tıp bilimlerinde ise semptomlar yerine organ sistemlerine göre kategorize edilen çekirdek hastalıklarla eşleştirme yapılmıştır. Pandemi koşulları nedeniyle veri

girişlerinin kontrolleri, analizleri ve makale yazım aşamaları online toplantılar ile gerçekleştirilmiştir.

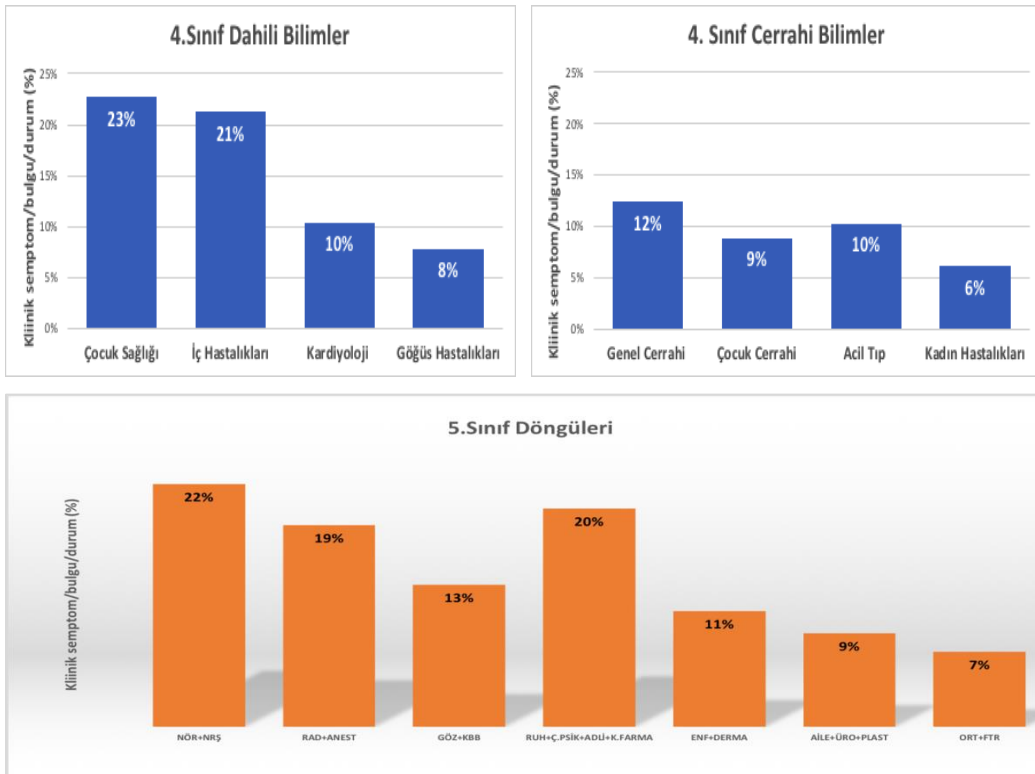
3. Bulgular

Çalışmanın ilk iki aşamasında ESOĞÜ Tıp Fakültesi Mezuniyet Öncesi Eğitim Programı içeriğinin UÇEP-2020'de bahsi geçen klinik semptomlar, çekirdek hastalıklar ve temel hekimlik becerilerini tam ve eksiksiz olarak karşılayan oldukça detaylı ve kapsamlı bir içeriğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Anabilim Dallarının kapsama düzeyini değerlendirmek üzere UÇEP-2020'deki "Klinik Semptom / Bulgu / Durum" tablosunda yer alan toplam 141 adet semptomun klinik staj eğitimleri süresince anlatıldığı Anabilim Daları listelendiğinde, en sık (11 ve üzeri farklı Anabilim dalı tarafından) tekrarlanan semptomlar **Tablo 1**'de belirtilmiştir. Buna göre UÇEP-2020'de listelenen tüm semptomların klinik bilimlerde en az 2 farklı Anabilim Dalı tarafından anlatıldığı ve "bulantı-kusma" semptomunun 18 farklı klinik tarafından anlatılması sebebiyle en sık tekrarlanan klinik semptom/bulgu olduğu tespit edilmiştir. En az tekrarlanan (2 veya 3 farklı Anabilim Dalı tarafından) semptomlar ise; emme gücü, enkoprezis, hiperaktivite, inmemiş testis, intihar düşüncesi, öğrenme güçlüğü, sokmalar/ısınlıklar ve kekemelik olarak sıralanmaktadır. En az 11 farklı anabilim dalı tarafından anlatılan 33 semptomdan 22 tanesinin (%67) UÇEP-2020'de "*" ile işaretlenen, eğitim programlarında ağırlık verilmesi ve tekrarlanması gerektiği belirtilen semptomlara karşılık geldiği görülmüştür.

ESOGÜ Tıp Fakültesi'nde UÇEP-2020'de yer alan klinik semptomların tamamının 4. Sınıf (%47) ve 5. Sınıf (%53) sınıfları sonunda kapsanmış olduğu ve farklı kliniklerde tekrar edildiği görülmektedir. Bu semptomların bahsinin geçtiği 4. Sınıf sınıflarının Dahili ve Cerrahi bilimlere göre dağılımı ve yine 5. Sınıfta bahsinin geçtiği döngülerdeki dağılımı (% olarak) **Şekil 1**'deki grafiklerde gösterilmiştir.

Tablo 1: En sık tekrarlanan semptomlar

Bulantı-kusma* (18)	Boyunda kitle (13)	Siyanoz (12)	Hipotansiyon*(11)
Bilinç değişiklikleri* (15)	Kilo kaybı (13)	Ses kısıklığı* (12)	Hipertansiyon*(11)
Lenfadenopati* (15)	Öksürük/balgam çıkarma*(13)	Deri döküntüleri/lezyonları*(11)	Ödem*(11)
Ateş*(15)	Tütün kullanımı (13)	Kas-iskelet sistemi ağrıları (11)	Parezi/paralizi (11)
Baş dönmesi* (15)	İştah bozuklukları*(12)	Dispepsi*(11)	Poliüri (11)
Başağrısı* (14)	Karın ağrısı* (12)	Ağızda yara*(11)	Stridor(11)
Dispne* (14)	Pelvik ağrı (12)	Senkop*(11)	Üriner inkontinans (11)
Bel ve sırt ağrısı* (14)	Anksiyete*(12)	Bilişsel bozukluklar/unutkanlık* (11)	Hipotermi/Hipertermi (11)
Çarpıntı*(13)			
Ağırlık verilmesi/Tekrarı gereken semptomların (*) oranı= 22/33 (%67)			

Şekil 1. UÇEP-2020'deki klinik semptomların 4. ve 5. sınıf stajlarındaki kapsanma oranları.

ESOGÜ Tıp Fakültesi eğitim programının "Çekirdek Hastalıklar" listesi ile uyumu değerlendirildiğinde, klinik stajlarda anlatılan ders konularında, klinik semptomlar listesine benzer şekilde, Anabilim dalları tarafından kapsanmamış bir hastalığın olmadığı ve UÇEP-2020 ile tamamen örtüştüğü görülmüştür. Çekirdek hastalıkların farklı Anabilim Dalları tarafından tekrar edilme sayıları analiz edildiğinde; temel bilimlerdeki frekansının (%23) klinik bilimlere göre (%77) daha düşük olduğu gözlenmektedir (Şekil 2). UÇEP-2020 listesinde yer alan çekirdek

hastalık başlıklarından 54 tanesine (%15,7) ilk 3 sınıfta Temel Tıp Bilimleri altında kategorize edilen derslerin hiçbirinde yer verilmediği görülmektedir. Yine bu listede bulunan 342 hastalık başlığından %44,4'üne sadece bir, %25'ine ise iki farklı Anabilim dalı tarafından anlatılan ders içeriklerinde yer verildiği görülmektedir. İlk iki sınıfta çekirdek hastalık isimlerinin ağırlıklı olarak bahsinin geçtiği derslerin başında Anatomi, Fizyoloji ve Biyokimya gelirken; 3. sınıfta da Tıbbi Patoloji ve Tıbbi Farmakoloji dersleri gelmektedir.

Şekil 2. UÇEP-2020'deki çekirdek hastalıkların Temel ve Klinik Bilimlerdeki kapsama oranları.

Temel ve Klinik Bilimlerde en fazla bahsi geçen, Temel Bilimlerde en az 4 ve üzeri; Klinikte ise 8 ve üzeri Anabilim dalı tarafından anlatılan ilk 20 çekirdek hastalık **Tablo 2 ve 3'de** listelenmiştir. Buna göre UÇEP-2020'te listelenen toplam 342 adet çekirdek hastalıktan %28'inin multisistemik hastalık olduğu, ikinci sırada %16'lık bir oranla sinir-davranış sistemini ilgilendiren hastalıkların yer aldığı ve bunu solunum-dolaşım (%12), gastrointestinal (%12) ve genitoüriner sistemi (%11) ilgilendiren hastalıkların takip ettiği görülmektedir (**Şekil 3**).

ESOGÜ Tıp Fakültesi eğitim programlarında en sık tekrar edilen

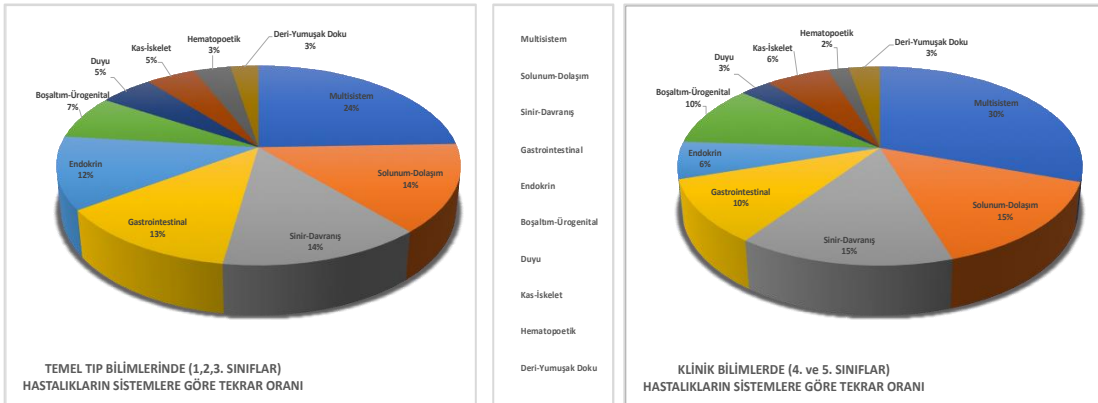
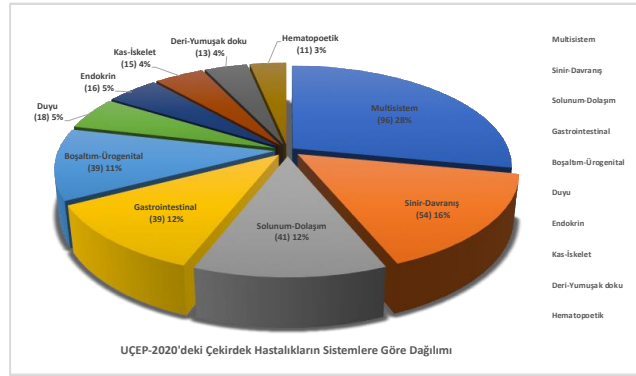
çekirdek hastalıkların genel olarak UÇEP-2020'dekine benzer bir dağılım gösterdiği, ancak en sık tekrarlanan ilk 20 hastalık listesinde de gözlendiği üzere endokrin sistemle ilgili hastalıklara daha fazla ağırlık verilirken (%12), özellikle multisistemik hastalıklara (%24) ve boşaltım-ürogenital sistemi (%7) ilgilendiren hastalıklara daha az ağırlık verildiği dikkati çekmektedir. Klinik bilimlerdeki dağılım UÇEP ile önemli ölçüde örtüşmekle birlikte, multisistemik hastalıklara (%30) ve solunum-dolaşım sistemini ilgilendiren hastalıklara biraz daha fazla (%15), gastrointestinal sistemi ilgilendiren hastalıklara (%10) ise biraz daha az ağırlık verildiği fark edilmektedir (**Şekil 3**).

Tablo 2. Temel Bilimlerde en sık tekrarlanan çekirdek hastalıklar

Hastalıklar	Sistemler	Anlatan Temel Bilim Dallar	Frekans
Adrenokortikal yetmezlik	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, Anatomi, Histoloji, Biyokimya,	6
Hipotiroidizm	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, Anatomi, Histoloji, Biyokimya,	6
Alzheimer hastalığı	Sinir-Davranış	Anatomi, Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, İletişim Becerileri,	5
Akut böbrek hasarı	Boşaltım	Patoloji, Biyokimya, Histoloji, Fizyoloji, Anatomi,	5
Cushing hastalığı	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Anatomi, Histoloji, Biyokimya,	5
Hipofiz bozuklukları	Endokrin	Anatomi, Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, Biyokimya,	5
Hipoglisemi*	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, Biyokimya, Anatomi,	5
Hipoparatiroidizm	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, Histoloji, Biyokimya,	5
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı*	Solunum	Patoloji, Tıbbi Farmakoloji, Biyofizik, Fizyoloji,	4
Pnömoniler*	Solunum	Patoloji, Tıbbi Farmakoloji, Mikrobiyoloji, Anatomi,	4
Akut hepatitler	Gastrointestinal	Mikrobiyoloji, Biyokimya, Patoloji, Histoloji,	4
Bilişsel (kognitif) bozukluklar (Demans)*	Sinir-Davranış	Fizyoloji, Farmakoloji, Patoloji, İletişim Becerileri,	4
Parkinson hastalığı	Sinir-Davranış	Anatomi, Patoloji, Farmakoloji, Fizyoloji,	4
Diabetes insipidus	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Anatomi, Biyokimya,	4
Feokromositoma	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Anatomi, Biyokimya,	4
Hiperparatiroidizm	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, Biyokimya,	4
Hipertiroidizm	Endokrin	Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, Biyokimya,	4
Konjenital adrenal hiperplazi	Endokrin	Patoloji, Histoloji, Anatomi, Biyokimya,	4
Diabetes mellitus ve komplikasyonları*	Multisistem	Patoloji, Fizyoloji, Farmakoloji, Biyokimya,	4

Tablo 3: Klinik Bilimlerde en sık tekrarlanan çekirdek hastalıklar

Hastalıklar	Sistemler	Anlatan Klinik Bilim Dallar	Frekans
Travma ve yaralanmalar	Multisistem	Acil Tıp, Çocuk Cer, Göğüs Cer, Göğüs Hast, Kalp ve Damar Cer, Anestezi, Göz, Radyoloji, Genel Cer, Ortopedi, FTR, Üroloji, Plastik Cer, Beyin C	14
Diabetes mellitus ve komplikasyonları*	Multisistem	Genel Cer, Kadın Hast, Göz, Ortopedi, Plastik Cer, Radyoloji, İç Hast, Çocuk Sağlığı, Nöroloji, Kardiyoloji, Aile Hekimliği, Kl. Farmakoloji,	12
İlaç yan etkileri*	Multisistem	Göğüs Hast, Kardiyoloji, Adli Tıp, Anestezi, Dermatoloji, Enfeksiyon, FTR, Göz, Ruh Sağlığı, Radyoloji, Acil Tıp, Nöroloji,	12
Onkolojik aciller	Multisistem	Genel Cer, Göğüs Cer, Kalp ve Damar Cer, Beyin Cer, Göz, Radyasyon Onkolojisi, İç Hast, Radyoloji, Nöroloji, Göğüs Hast, Acil Tıp, Üroloji,	12
Pnömoniler*	Solunum	Acil Tıp, Göğüs Cer, Göğüs Hast, Kalp ve Damar Cer, Adli Tıp, Anestezi, Çocuk Sağlığı, Radyoloji, Nöroloji, Enfeksiyon, Kl. Farmakoloji,	11
Sıvı ve elektrolit denge bozuklukları*	Multisistem	Genel Cer, Kardiyoloji, Anestezi, Enfeksiyon, Göz, Plastik Cer, İç Hast, Çocuk Sağlığı, Nöroloji, Acil Tıp, Radyoloji,	11
Akciğer ödemi*	Solunum- Dolaşım	Acil Tıp, Genel Cer, Göğüs Cer, Göğüs Hast, Kalp ve Damar Cer, Kardiyoloji, Anestezi, Radyoloji, İç Hast, Nöroloji,	10
Derin ven trombozu	Dolaşım	Göğüs Hast, Kalp ve Damar Cer, Adli Tıp, FTR, Göz, Radyoloji, İç Hast, Nöroloji, Acil Tıp, Radyoloji,	10
Solunum yetmezliği*	Solunum	Acil Tıp, Göğüs Cer, Göğüs Hast, Kalp ve Damar Cer, Kardiyoloji, Adli Tıp, Anestezi, Çocuk Sağlığı, Radyoloji, Nöroloji,	10
Akut böbrek hasarı	Boşaltım	Anestezi, Genel Cer, Göz, Plastik Cer, Radyoloji, İç Hast, Çocuk Sağlığı, Nöroloji, Acil Tıp, Üroloji,	10
Artrit*	Kas-İskelet	FTR, Göz, Ortopedi, Plastik Cer, Radyoloji, İç Hast, Çocuk Sağlığı, Nöroloji, Aile Hekimliği, Beyin Cer,	10
Baş-boyun tümörleri	Multisistem	Beyin Cer, Göz, KBB, Plastik Cer, Radyasyon Onkolojisi, İç Hast, Nöroloji, Dermatoloji, Plastik Cer, Radyoloji,	10
Miyokardit / kardiyomiopati	Dolaşım	Kalp ve Damar Cer, Kardiyoloji, Göz, Çocuk Sağlığı, Radyoloji, Nöroloji, Enfeksiyon, Acil Tıp, Göz,	9
Üst solunum yolu enfeksiyonları*	Solunum	Enfeksiyon, KBB, Çocuk Sağlığı, Radyoloji, Göğüs Hast, Acil Tıp, Göz, Aile Hekimliği, Kl. Farmakoloji,	9
Genital enfeksiyonlar*	Ürogenital	Adli Tıp, Dermatoloji, Radyoloji, Kadın Hast, Enfeksiyon, Acil Tıp, Göz, Üroloji, Aile Hekimliği,	9
Asit-baz denge bozuklukları*	Multisistem	Genel Cer, Göğüs Hast, Adli Tıp, Anestezi, Göz, İç Hast, Çocuk Sağlığı, Nöroloji, Acil Tıp,	9
Şok*	Multisistem	Acil Tıp, Genel Cer, Göğüs Hast, Kardiyoloji, Anestezi, Beyin Cer, Çocuk Sağlığı, Nöroloji, Göz,	9
Esansiyel hipertansiyon*	Dolaşım	Kardiyoloji, Göz, Radyoloji, İç Hast, Nöroloji, Acil Tıp, Aile Hekimliği, Kl. Farmakoloji,	8
Perikard Hast	Dolaşım	Acil Tıp, Göğüs Cer, Kalp ve Damar Cer, Kardiyoloji, Adli Tıp, Göz, Radyoloji, Çocuk Sağlığı,	8
Pnömotoraks*	Solunum	Acil Tıp, Çocuk Cer, Göğüs Cer, Göğüs Hast, Kalp ve Damar Cer, Adli Tıp, Radyoloji, Nöroloji,	8

Şekil 3. Temel ve klinik bilimlerde çekirdek hastalıkların sistemlere göre tekrarlanma oranlarının UÇEP-2020 ile karşılaştırılması.

Tablo 4 ve **5**'te sistemlere göre 10 alt grupta kategorize edilen çekirdek hastalıklardan en sık ve en az tekrarlananları (ilk 5 ve son 5) Temel ve Klinik Bilimlere göre listelenmiştir. UÇEP-

2020'deki çekirdek hastalıklar listesinde yer alan bazı hastalıkların yanına (*) koyularak, ekstra vurgu yapılmış ve bu klinik durumlara eğitim müfredatında daha çok yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu

çekirdek hastalıkların ve klinik disiplinler tarafından tekrar tekrar problemlerin öğrenciler tarafından çok anlatılmasının uygun olacağı daha iyi pekiştirilebilmesi veya farklı öğretilmiştir. farklı yönleriyle değerlendirilebilmesi için mezun oluncaya kadar farklı sınıflarda ve farklı

Tablo 4. Temel bilimlerde sistemlere göre en çok ve en az tekrarlanan çekirdek hastalıklar

TEMEL BİLİMLER	En çok tekrarlanan ilk 5 hastalık	En az tekrarlanan son 5 hastalık
Solunum-Dolaşım	Kronik obstrüktif akciğer hastalığı*	Miyokardit/kardiyomyopati
	Pnömoniler*	Pnömotoraks*
	Kalp ritim bozuklukları*	Septum deviasyonu
	Kalp yetersizliği*	Üst solunum yolu enfeksiyonları*
Gastrointestinal	Periferik arter hastalığı	Yenidoğanda solunum güçlüğü
	Akut hepatitler	Stomatit
	Akut pankreatit	Yenidoğanda gastrointestinal sistem malformasyonları
	Alt gastrointestinal kanama*	Çocukta fonksiyonel kabızlık*
Sinir-Davranış	Gastroenteritler*	Hepatik koma
	Gastrointestinal sistem motilite bozuklukları	Yenidoğanda nekrotizan enterokolit
	Alzheimer hastalığı	Obsesif-kompulsif bozukluk
	Bilişsel (kognitif) bozukluklar (Demans)*	Sosyal anksiyete bozukluğu
Boşaltım-Ürogenital	Parkinson hastalığı	Yeme bozuklukları
	Esansiyel tremor	Yenidoğanda konvulsiyon
	Kas hastalıkları (miyopatiler)	Yıkıcı bozukluklar, dürtü kontrol ve davranım bozuklukları
	Akut böbrek hasarı	Nörojenik mesane
Endokrin	Genital enfeksiyonlar*	Obstrüktif üropati
	Hipospadiasis, epispadiasis	Pelvik ağrı sendromu
	Kronik böbrek hastalığı*	Polikistik over sendromu
	Abortus	Sorunlu doğum eylemi
Duyu	Adrenokortikal yetmezlik	Guatr*
	Hipotiroidizm	Konjenital hipotiroidizm
	Cushing hastalığı	Tiroid tümörleri
	Hipofiz bozuklukları	Tiroditler
Kas-İskelet	Hipoglisemi*	Gestasyonel diyabet
	Kırma kusurları	Göz travması (fiziksel, kimyasal)
	Otitis eksterna*	Keratit
	Otitis media*	Optik nevrit
Deri-Yumuşak Doku	Otoskleroz	Üveit
	Benign paroksizmal pozisyonel vertigo*	Vestibüler nörit
	Artrit*	Kemik tümörleri
	Osteoartrit*	Omurga şekil bozuklukları
Hematopoetik	Osteomyelit	Tenosinovitler
	Ekstremitte travması/kırıklar*	Tortikolis
	Polimiyaljiya romatika	Omurga yaralanmaları
	Büllöz hastalıklar	Reaktif dermatozlar (eritema nodosum, eritema multifforme)
Multisistem	Deri yaralanmaları*	Şarbon
	Psöriasis, liken planus, Pitriazis rosea	Alopesi
	Akne vulgaris/rozasea*	Bası yaraları
	Deri tümörleri*	Vitiligo
Multisistem	Demir eksikliği anemisi*	Aplastik anemi
	Hemoglobinopatiler*	Lenfoproliferatif hastalıklar
	Hemolitik anemi	Miyeloproliferatif hastalıklar
	Kan uyumsuzlukları*	Polisitemi
Multisistem	Kanama bozuklukları (hemofili, trombositopeni, vb)	Yenidoğanın hemorajik hastalıkları
	Diabetes mellitus ve komplikasyonları*	Onkolojik aciller
	Asit-baz denge bozuklukları*	Reynaud hastalığı
	Osteoporoz	Sjögren sendromu
Multisistem	Sıvı ve elektrolit denge bozuklukları*	Uyku-apne sendromu
	Şok*	Yenidoğanda metabolik bozukluklar

Temel ve Klinik bilimleri içeren tüm sınıflarda (1-5) anlatılan çekirdek hastalıklar listesi baz alındığında bu hastalıkların en az bir ve en fazla 16 kez anlatıldığı gözlenmektedir. UÇEP-2020'de yer alan toplam 342 adet hastalıktan 91 adeti (*) ile işaretlenmiş olup, bu hastalıkların ESOGÜ eğitim programında tekrarlanma düzeylerine bakıldığında

%54'ünün 8 ve üzeri farklı Anabilim Dalı tarafından anlatıldığı ve normal bir dağılım deseni gösterdiği dikkati çekmektedir. Oysa geri kalan 251 çekirdek hastalık için bu oran %27 düzeyinde olup, en fazla da (%18) 4 farklı anabilim dalı tarafından tekrarlandığı gözlenmektedir (Şekil 4).

Tablo 5. Klinik bilimlerde sistemlere göre en çok ve en az tekrarlanan çekirdek hastalıklar

KLİNİK BİLİMLER	En çok tekrarlanan ilk 5 hastalık	En az tekrarlanan son 5 hastalık
Solunum-Dolaşım	Pnömoniler*	Septum deviasyonu
	Akciğer ödemi*	Tromboflebit
	Derin ven trombozu	Yenidoğanda solunum güclüğü
	Solunum yetmezliği*	Boğmaca
	Miyokardit / kardiyomiyopati	Bronşiektaziler
Gastrointestinal	Akut hepatitler	Hemoroid*
	Akut karın sendromu*	Hepatosteatoz
	Akut pankreatit	İrritabl barsak hastalığı*
	Alt gastrointestinal kanama*	Kasık karın duvarı hernileri*
	Gastro-özefageal reflü*	Yenidoğanda nekrotizan enterokolit
Sinir-Davranış	Bilişsel (kognitif) bozukluklar(demens)*	Sosyal anksiyete bozukluğu
	Epilepsi*	Tik bozuklukları
	Fasial paralizi*	Esansiyel tremor
	KİBAS ve akut serebrovasküler olaylar	Hipotonik bebek
	Periferik nöropati	Poliomyelit
Boşaltım-Ürogenital	Akut böbrek hasarı	Benign prostat hipertrofisi*
	Genital enfeksiyonlar*	Endometriyozis
	Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar	Hiperemesis gravidarum*
	Üriner sistem enfeksiyonları*	Uterus tümörleri
	Nefrotik sendrom	Sorunlu doğum eylemi
Endokrin	Hipertiroidizm	Feokromositoma
	Hipotiroidizm	Gestasyonel diyabet
	Guatr*	Hipoglisemi*
	Hiperparatiroidizm	Tiroditler
	Adrenokortikal yetmezlik	Konjenital hipotiroidizm
Duyu	Benign paroksizmal pozisyonel vertigo*	Kulak zarı perforasyonu
	Meniere hastalığı	Otoskleroz
	Otitis media*	Üveit
	Göz travması (fiziksel, kimyasal)	Keratit
	Optik nevrit	Şaşılık
Kas-İskelet	Artrit*	Omurga şekil bozuklukları
	Fibromiyalji*	Tenosinovitler
	Mekanik bel ağrısı*	Osteomyelit
	Osteoartrit*	Gelişimsel kalça displazisi (kalça çıkığı)
	Romatoid artrit	Çıkık*
Deri-Yumuşak Doku	Deri ve yumuşak doku enfeksiyonları, apseleri*	Büllöz hastalıklar
	Deri yaralanmaları*	Dermatit (atopik, kontakt, seboreik, bebek bezi)
	Bası yaraları	Psöriasis, liken planus, pityriasis rosea
	Reaktif dermatozlar	Şarbon
	Alopesi	Vitiligo
Hematopoetik	Demir eksikliği anemisi*	Hemoglobinopatiler*
	Kanama bozuklukları (hemofili, trombositopeni, vb)	Miyeloproliferatif hastalıklar
	Lenfoproliferatif hastalıklar	Polisitemi
	Lösemiler	Kan uyumsuzlukları*
	Hemolitik anemi	Yenidoğanın hemorajik hastalıkları
Multisistem	Travma ve yaralanmalar	Mesleksi akciğer hastalıkları
	Diabetes mellitus ve komplikasyonları*	Sıtma
	İlaç yan etkileri*	Yenidoğanda sepsis ve menenjit
	Onkolojik aciller	Avitaminoz*
	Sıvı ve elektrolit denge bozuklukları*	Enterik ateş

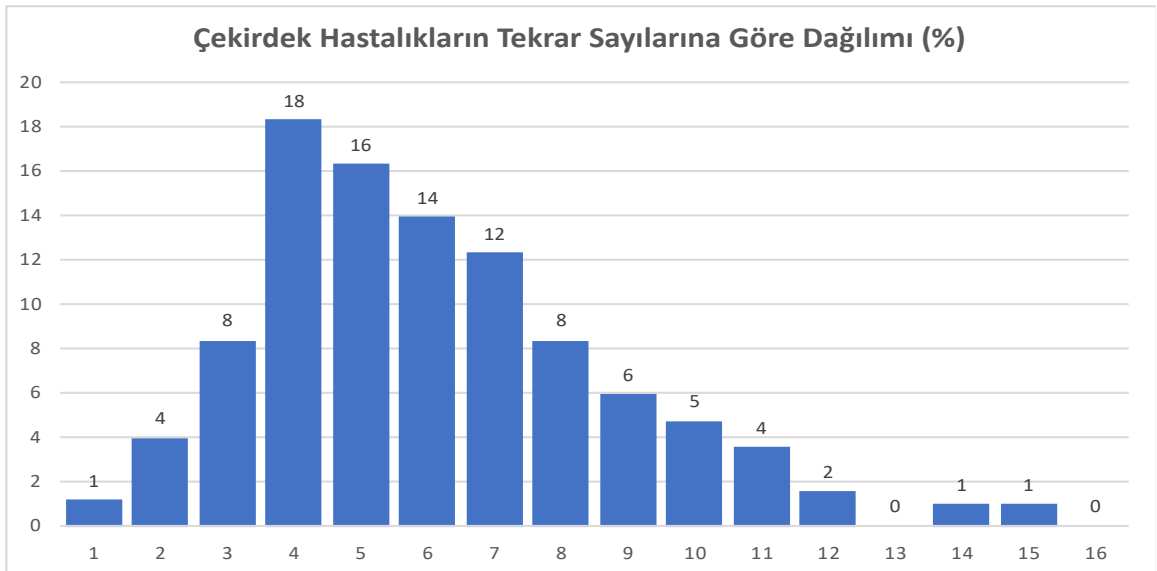
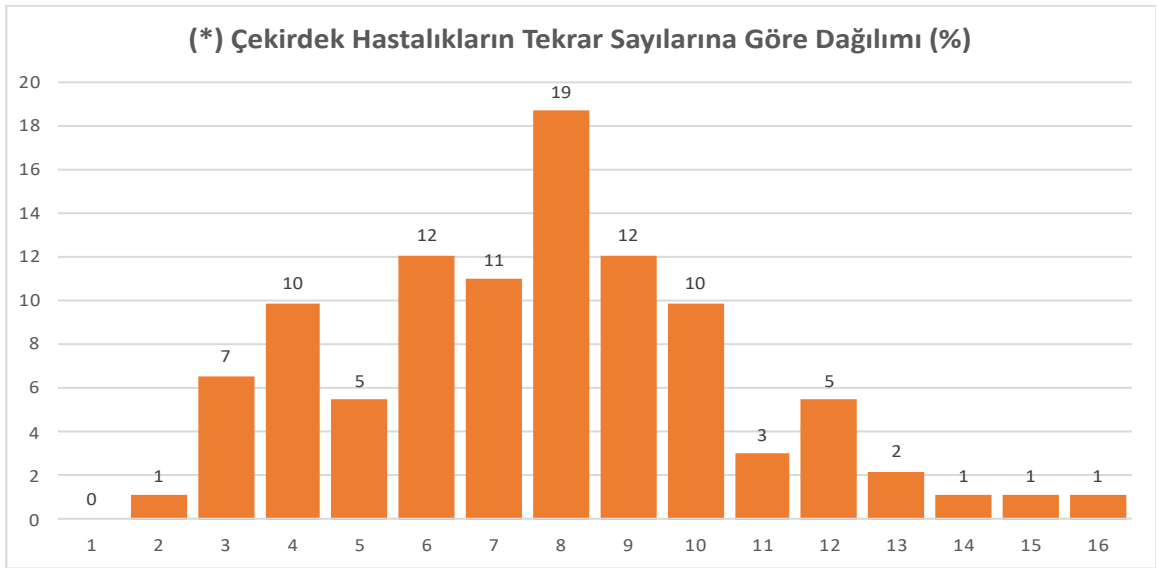
Klinik stajlarda ve intörn eğitiminde görev alan Anabilim Dalları eğitim sorumluları ile birlikte yapılan değerlendirmelerde mezun olan öğrencilere kazandırılan temel hekimlik uygulamalarının düzeylerini değerlendirmek üzere de ayrı bir veri

tabanı oluşturulmuştur. UÇEP-2020'de hekim adaylarına kazandırılması hedeflenen ve 8 ana kategori altında listelenen temel hekimlik uygulamalarıyla karşılaştırıldığında ESOGÜ Tıp Fakültesi mezunlarına bu listede yer alan tüm

becerilerin asgari düzeyde kazandırıldığı görülmüştür. Bu uygulamaların öğrenme düzeyleri bakımından UÇEP ile benzerliği (aynı düzeyde) ya da farklılıkları (önerilenden daha yüksek veya daha düşük düzeyde) **Tablo 6'**da belirtilmiştir. Buna göre bazı girişimsel veya girişimsel olmayan temel hekimlik uygulamaların stajlar esnasında karmaşık olan ya da olmayan olgularda dahi yaptırılıyor olması (Düzyey 3 ve 4) memnuniyet vericidir. UÇEP'te önerilen düzeyde uygulamanın yaptırılmadığı bazı durumların ise oldukça spesifik veya ileri / özel uzmanlık

gerektiren uygulamalar olduğu (vaginal akıntı örneği hazırlayabilme, lomber ponksiyon, doğum sonrası anne bakımını yapabilme, epizyotomi açılabilme ve dikebilme, normal spontan doğum yaptırabilme, otopsi yapabilme, Rinne-Weber testleri uygulayabilme, solunum fonksiyon testlerini değerlendirebilme gibi) dikkati çekmektedir.

Hazırlanan bu veri tabanından daha sonra klinik staj karnelerinin güncellenmesinde ve öğrencilerin klinik performans notunun belirlenmesinde de faydalanılmıştır.

Şekil 4. Tekrar gerektiren (*) ve gerektirmeyen çekirdek hastalıkların tekrarlanma sayılarına göre yüzdeleri dağılımlarını gösteren histogramlar.

Tablo 6. ESOGÜ Tıp Fakültesi mezunlarının temel hekimlik uygulamaları öğrenme düzeyi

TEMEL HEKİMLİK UYGULAMALARI	UÇEP-2020 ile aynı düzeyde öğretilen beceriler	UÇEP'e göre daha yüksek düzeyde öğretilen beceriler	UÇEP'e göre daha düşük düzeyde öğretilen beceriler
A. Öykü alma	<ul style="list-style-type: none"> Genel ve soruna yönelik öykü alabilme (4) 	<ul style="list-style-type: none"> Mental durumu değerlendirebilme (4) Psikiyatrik öykü alabilme (4) 	
B. Genel ve soruna yönelik fizik muayene	<ul style="list-style-type: none"> Antropometrik ölçümler (3) Batın muayenesi (4) Bilinç değerlendirme (4) Deri muayenesi (4) Genel durum ve vital bulguların değerlendirilmesi Göz muayenesi Kardiyovasküler sistem muayenesi Meme ve aksiller bölge muayenesi Olay yeri incelemesi (2) Solunum sistemi muayenesi (4) 	<ul style="list-style-type: none"> Adli olgu muayenesi (4) Digital rektal muayene (4) Gebe muayenesi (4) Göz dibi muayenesi (3) Göz muayenesi (4) Jinekolojik muayene (4) Kas-İskelet sistem muayenesi (4) Kulak-burun-boğaz ve baş boyun muayenesi (4) Olay yeri incelemesi (4) Ölü muayenesi (4) Ruhsal durum muayenesi (4) Ürolojik muayene (4) Nörolojik muayene (3) 	
C. Kayıt tutma, raporlama ve bildirim	<ul style="list-style-type: none"> Adli rapor hazırlayabilme (3) Adli vaka bildirimini düzenleyebilme (4) Aydınlatma ve onam alabilme (4) Engellilik raporu konusunda danışmanlık yapabilme Epikriz hazırlayabilme Ölüm belgesi düzenleyebilme (3) Reçete düzenleyebilme (4) Tedaviyi red belgesi hazırlayabilme (4) Yasal olarak bildirim zorunlu hastalıkları ve durumları bildirme ve raporlama (4) 		
D. Laboratuvar testleri ve ilgili diğer işlemler	<ul style="list-style-type: none"> Biyolojik materyalle çalışma ilkelerini uygulayabilme (4) Dekontaminasyon, dezenfeksiyon, sterilizasyon, antisepsi sağlayabilme (4) Dışkı yayması hazırlayabilme ve mikroskopik inceleme yapabilme (4) Direkt radyografileri değerlendirebilme (3) Gaitada gizli kan incelemesi yapabilme (4) Glukometre ile kan şekeri ölçümü yapabilme ve değerlendirebilme (4) Laboratuvar inceleme için istek formunu doldurabilme (4) Laboratuvar örneğini uygun koşullarda alabilme ve laboratuvara ulaştırabilme (4) Mikroskop kullanabilme (4) Peak-flow metre kullanabilme ve değerlendirebilme (3) Su dezenfeksiyonu yapabilme (3) Su numunesi alabilme (3) Sularda klor düzeyini belirleyebilme ve değerlendirebilme (3) 	<ul style="list-style-type: none"> EKG çekebilme ve değerlendirebilme (4) Kanama zamanı ölçümü yapabilme ve değerlendirebilme (3) Periferik yayma yapabilme ve değerlendirebilme (4) Tam idrar analizi (mikroskopik inceleme dahil) yapabilme ve değerlendirebilme (4) Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlayabilme (4) 	<ul style="list-style-type: none"> Vajinal akıntı örneği hazırlayabilme (1)
E. Girişimsel ve girişimsel olmayan uygulamalar	<ul style="list-style-type: none"> Acil psikiyatrik hastanın stabilizasyonunu yapabilme (3) Akılcı ilaç kullanımı ilkelerini uygulayabilme (4) Akılcı laboratuvar ve görüntüleme inceleme istemi yapabilme (4) Balon maske (ambu) kullanımı (4) Bandaj, turnike uygulayabilme (4) Defibrilasyon uygulayabilme (4) Delil tanyabilme/koruma/nakil (2) Deri-yumuşak doku apsesi açabilme (3) Dix Hall pike testi ve Epley manevrası uygulayabilme (3) Doğum sonrası bebek bakımı yapabilme (3) El yıkama (4) Endoskopik işlem (1) Glasgow/AVPU koma skalasının değerlendirilebilme (4) Gözden yabancı cisim çıkarılması (2) 	<ul style="list-style-type: none"> Adli olguların yönetilebilmesi (4) Airway uygulama (4) Arteriyel kan gazı alma (4) Atel hazırlayabilme ve uygulayabilme (4) Burun kanamasına müdahale edebilme (4) Çocuklarda büyüme ve gelişmeyi izleyebilme (persentil eğrileri, tanner derecelendirmesi) (4) Çoklu travma hastasının değerlendirilmesi (4) Damar yolu açabilme (4) Dış kanamayı durduracak/sınırlayacak önlemleri alabilme (4) Entübasyon yapabilme (4) Genogram çıkarabilme (soy ağacı çıkarabilme) (3) 	<ul style="list-style-type: none"> Doğum sonrası anne bakımını yapabilme (2) Epizyotomi açılabilme ve dikebilme (1) Gebe ve loğusa izlemi yapabilme (2) Lomber ponksiyon yapabilme (1) Normal spontan doğum yaptırabilme (2) Otopsi yapabilme (2) Rinne-Weber testleri uygulayabilme (3)

	<ul style="list-style-type: none"> Hastanın uygun olarak taşınmasını sağlayabilme (4) Hastaya koma pozisyonu verebilme (4) Hastayı uygun biçimde sevk edebilme (4) İdrar sondası takabilme (4) İntihara müdahale (3) Kan transfüzyonu yapabilme (4) Kene çıkartabilme (4) Oral, rektal, vajinal ve topikal ilaç uygulamaları yapabilme (4) Soğuk zincire uygun koruma ve taşıma sağlayabilme (4) Suprapubik mesane ponsiyonu yapabilme (3) Topuk kanı alabilme (4) Travma sonrası kopan uzvun uygun olarak taşınmasını sağlayabilme (4) Uygulanacak ilaçları doğru şekilde hazırlayabilme (4) Vajinal ve servikal örnek alabilme (3) Yara-yanık bakımı yapabilme (3) Yenidoğan canlandırması (3) Zehirlenmelerde akut dekontaminasyon ilkelerini sağlama (4) 	<ul style="list-style-type: none"> Hastadan biyolojik örnek alabilme (4) Hava yolundaki yabancı cisim çıkarmaya yönelik ilk yardım yapabilme (4) Hukuki ehliyeti belirleyebilme (3) IM, IV, SC, ID enjeksiyon yapabilme (4) İleri yaşam desteği sağlayabilme (4) İntraosseos uygulama yapabilmesi (4) Kan basıncı ölçümü yapabilme (4) Kapiller kan örneği alabilme (4) Kültür için örnek alabilme (4) Lavman yapabilme (4) Minimental durum muayenesi (3) Nazogastrik sonda uygulayabilme (4) Oksijen ve nebul-inhalel tedaviyi uygulayabilme (4) Parasetez yapabilme (3) Perikardiyosentez uygulayabilme (2) Plevral ponsiyon/torasentez yapabilme (2) PPD testi uygulayabilme ve değerlendirme (4) Puls oksimetre uygulayabilme ve değerlendirme (4) Servikal collar (boyunluk) uygulayabilme (4) Temel yaşam desteği uygulayabilme (4) Yüzeysel sütür atabilme ve alabilme (4) 	<ul style="list-style-type: none"> Solunum fonksiyon testlerini değerlendirebilme (3)
F. Koruyucu hekimlik ve toplum hekimliği uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> Acil yardımların organizasyonunu yapabilme (3) Aile planlaması danışmanlığı yapabilme (4) Bağışıklama danışmanlığı verebilme (4) Bağışıklama hizmetlerini yürütebilme (4) Doğru emzirme yöntemlerini öğretebilme (4) Kendi kendine meme muayenesini öğretebilme (4) Kontrasepsiyon yöntemlerini doğru uygulayabilme ve kullanıcıları izleyebilme (3) Periyodik sağlık muayenesi (görme, işitme, metabolik hastalıklar, riskli grupların aşılması, kanser taramaları) (4) Sağlık çalışanlarının sağlığının korunması ile ilişkili önlemleri alabilme (4) Topluma sağlık eğitimi verebilme (3) Toplumda bulaşıcı hastalıklarla mücadele edebilme (3) Toplumda sağlıkla ilgili sorunları epidemiyolojik yöntemler kullanarak saptayabilme ve çözüm yollarını ortaya koyabilme (3) Toplumdaki risk gruplarını belirleyebilme (3) 	<ul style="list-style-type: none"> Geriyatrik değerlendirme yapabilme (4) Maluliyet değerlendirme (3) Ölağan dışı durumlarda sağlık hizmeti sunabilme (3) Sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyonları engelleyici önlemleri alabilme (4) Toplu yaşam alanlarında enfeksiyonları engelleyici önlemleri alma (4) 	
G. Bilimsel araştırma ilke ve uygulamaları	<ul style="list-style-type: none"> Bir araştırmayı bilimsel ilke ve yöntemleri kullanarak planlayabilme (2) Sağlık düzeyi göstergelerini kullanarak hizmet bölgesinin sağlık düzeyini yorumlayabilme (3) 	<ul style="list-style-type: none"> Bilimsel verileri derleyebilme, tablo ve grafiklerle özetleyebilme (4) Bilimsel verileri uygun yöntemlerle analiz edebilme ve sonuçları yorumlayabilme (3) Güncel literatür bilgisine ulaşabilme ve eleştirel gözle okuyabilme (4) Klinik karar verme sürecinde, kanıta dayalı tıp ilkelerini uygulayabilme (4) 	
H. Sağlıkılık	<ul style="list-style-type: none"> Bağışıklama-çocukluk çağı ve erişkinlerde (4) Bebek sağlığı izlemi (4) Egzersiz ve fiziksel aktivite (4) Hayatın farklı evrelerinde izlem ve periyodik sağlık muayeneleri (gebelik, doğum, lohusalık, yenidoğan, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik, yaşlılık) (4) Sağlıklı beslenme (enteral ve parenteral beslenme) (4) 		
I. Taramalar	<ul style="list-style-type: none"> Evlilik öncesi tarama program (4) Gelişimsel kalça displazisi tarama program (4) Görme tarama programları (4) İşitme tarama programları (4) Yenidoğan metabolik ve endokrin (prematüre retinopati taraması=ROP) hastalık tarama program (4) 		

4. Tartışma

Ülkemizde sayıları her geçen gün artış gösteren Tıp Fakültelerinde yürütülmekte olan eğitim programlarının UÇEP-2020 ile uyumlanma çalışmaları ile hekim adaylarının benzer düzeyde temel bilgi ve becerilere sahip olarak yetiştirilmesi amaçlanmaktadır (7). Bu gibi çalışmalar mezuniyet öncesi tıp eğitiminde kalite ve standardizasyonu teminat altına almakla kalmayıp, toplumun değişen gereksinimlerini karşılamak üzere gerekli olan temel hekimlik uygulamalarının eğitim programlarında yer almasına da aracılık etmektedir. Esasen, tıp eğitimi alanında uluslararası kabul görmüş kuruluşların standartları belirleme çabaları baz alınarak, küresel ölçekte de pek çok farklı ülkede benzer programlar yürütülmektedir. Örneğin; "CanMEDS" adı verilen bir program, 1990'larda Kanada Kraliyet Hekimler ve Cerrahlar Koleji (Royal College of Physicians and Surgeons) tarafından tıp eğitimi alan öğrencilerin mümkün olan en iyi düzeyde hasta bakımı yapabilmelerini sağlamak amacıyla oluşturulan programlardan birisidir (8). Bu eğitim çerçevesinin yıllar içinde, sadece Kanada'daki tıp fakültelerinde değil diğer ülkelerde de kullanılmak üzere uluslararası ölçekte uyarlamaları yapılmıştır (9). Ancak bu konudaki çalışmalar ve yayınlarda Avrupa ve kuzey Amerika gibi batı coğrafyasındaki ülkelerin baskın olmasının diğer ülkelerdeki paydaşların tıp eğitimi müfredatına ilişkin önemli görüşlerinin göz ardı edilmesine neden olabileceği konusunda endişeler de dile getirilmektedir (10). Sağlık sistemlerinde ve sosyokültürel düzeylerdeki ülkeler arası farklılıklar, hekimin farklı toplumlardaki yeri, akademik kurumların bilimsel kriterleri karşılama isteği ile toplumsal ihtiyaçlar arasında süregelen dengesizlikler ve politik etkileşimler gibi pek çok etken ideal ve ortak bir tıp eğitimi müfredatının oluşturulması ve geliştirilmesinin önünde engel teşkil edebilmektedir (11). Bu nedenle bazı araştırmacılar, toplumsal

dokuya ve ihtiyaçlara uygunluğun korunmasının küresel standardizasyondan önce gelmesi gerektiğine dikkat çekmektedir (12).

Ülkemizdeki Ulusal Yetkinlik ve Yeterlikler Belgesi (UYYB)'nin taslak metni oluşturulurken farklı fakültelerdeki işleyişlere, alt yapı imkanlarına, sorunlarına ve bölgesel ihtiyaçlarına ilişkin farklılıklar göz önünde bulundurularak, yüz yüze toplantılarda görüş alışverişinde bulunulmuştur. Ancak aynı zamanda uluslararası literatür de taranarak küresel ölçekte resmi olarak akredite edilmiş bir tıp fakültesinden mezun olan hekimin sahip olması gereken yetkinlik ve yetkinlik düzeylerinin de azami düzeyde karşılanması hedeflenmiştir. Böylece ülkemizdeki akredite bir tıp fakültesinden mezun olan bir hekimin sadece UÇEP-2020'de yer alan 3 temel alanda yetkin olduğunun değil, uluslararası düzeyde de akreditasyon standartlarını karşıladığının belgelenmesi amaçlanmıştır. Bu husus günümüzde hekimlerin özellikle uluslararası hareketlilik esnasında sık karşılaştıkları önemli problemlerden birisidir. Bu nedenle hekim adaylarının UYYB'yi bir kılavuz olarak kullanarak, mezuniyet öncesi tıp eğitimleri esnasında edinmesi gereken yetkinlik ve yeterliliklerin neler olduğunu bilmeleri ve bu sorumluluk bilinci ile yetiştirilmeleri çok önem arz etmektedir.

Mevcut çalışma kapsamında oluşturulan veri tabanlarının kapsamlı analizlerinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi mezuniyet öncesi tıp eğitimi müfredatının UÇEP-2020'de yer alan tüm semptomlar ve çekirdek hastalıkları tam ve eksiksiz olarak kapsadığı görülmüştür. Çekirdek hastalıklarla ilgili başlıklar değerlendirildiğinde; listede yer alan hastalıkların %23'lük bir kısmının Temel Tıp Bilimlerinin ağırlıklı olduğu ilk 3 sınıfın ders kurullarında işlendiği, geri kalan %77'lik kısmının ise klinikte ve bunun da büyük bir çoğunluğunun Dahili Tıp

Bilimleri kapsamındaki anabilim dallarında işlendiği görülmektedir. Fakültemizdeki Temel, Dahili ve Cerrahi Tıp Bilimleri kapsamındaki Anabilim Dallarının sayıları (sırasıyla 11, 20 ve 14 Anabilim Dalı) göz önünde bulundurulduğunda bu yüzdelerin birbirleriyle doğru orantılı olduğu ve eğitim müfredatının en erken evrelerinden itibaren klinik yaklaşımlara önem verildiği anlaşılmaktadır. Verilerimiz Cerrahpaşa Tıp Fakültesi gibi köklü üniversitelerin eğitim programları ile karşılaştırıldığında oldukça benzerlik göstermektedir. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi eğitim programının UÇEP-2014 ile uyumunun analiz edildiği bir yayında temel bilimlerin semptomlar listesini %17 oranında kapsadığı ve klinik bilimlerde bu oranın %38 düzeylerine çıktığı bildirilmiştir (13). Bizim veri analizlerimizde Dahili Bilimler altında yer alan Tıbbi Farmakoloji'nin ve Cerrahi Bilimler altında yer alan Tıbbi Patoloji'nin 2. ve 3. sınıflarda anlattığı dersler Temel bilimler kapsamında değerlendirilmiştir. Klinik Farmakoloji stajında anlatılan dersler ise klinik bilimlere dahil edilmiştir.

Entegre bir yaklaşımın izlendiği eğitim programımızın ilk 3 sınıfında ders kurulları sistem bazlı olarak kategorize edildiği için UÇEP-2020'deki çekirdek hastalıklar müfredatımızdaki yaklaşıma benzer şekilde sınıflandırılarak ağırlık oranları belirlenmiştir. Buna göre Temel Tıp Bilimleri'nde kapsanan hastalıkların büyük bir çoğunluğunun (14/19) endokrin-sinir ve davranış sistemlerini ilgilendirdiği ve sadece birinin multisistemik bir hastalık olan diabetes mellitus ve komplikasyonları ile ilgili olduğu dikkati çekmektedir. Oysa klinik bilimler kapsamında tekrarlanan hastalıkların hemen hemen yarısını (8/20) multisistemik hastalıkların, diğer çoğunluğunu da (9/20) solunum-dolaşım sistemini ilgilendiren hastalıkların oluşturduğu görülmektedir. Bu analizler tıp eğitimi programımızda Temel ve Klinik Bilimlerde ağırlık verilen çekirdek hastalıkların, sistem bazlı olarak gruplandırıldığında, farklılık gösterdiğine işaret etmektedir. Çalışmamızdan elde edilen bu sonuçlar yüz yüze ve uzaktan

yapılan toplantılarla ders kurullarında ve klinik stajlarda eğitim veren tüm öğretim üyeleriyle paylaşarak mezuniyet öncesi eğitim programımızın UÇEP-2020 ile uyumluluğu hakkında belirgin bir farkındalık oluşturulmuştur. Önümüzdeki süreçte eğitim programlarımızın ve içeriklerinin güncellenmesi esnasında Temel bilimler ve Klinik bilimlerin uyumunun sağlanması, karşılıklı beklentilerin belirlenmesi, ortak temalar üzerinde birbirini daha fazla tamamlayıcı programlar oluşturulması hedeflenmektedir.

UÇEP-2020'de çekirdek hastalıklar listesinde bazı klinik problemlerin yanına (*) koyularak ekstra vurgu yapılmış, bu durumların çok daha iyi pekiştirilebilmesi veya farklı yönleriyle değerlendirilebilmesi için mezuniyete kadar farklı sınıflarda ve farklı disiplinler tarafından tekrar tekrar anlatılması öngörülmüştür. Bizim müfredatımızda kapsanan hastalıkların dağılım verileri karşılaştırıldığında üzerinde en fazla durulan ve farklı disiplinlerce tekrarlanan hastalıkların UÇEP-2020 listesinde en fazla tekrar edilmesi önerilen hastalıklarla önemli düzeyde benzerlik gösterdiği bulunmuştur. Temel bilimlerde uygulanan sistematik yaklaşım çerçevesinde benzer konuların aynı ders kurulu içerisinde tekrarlanarak pekiştirilmesi, klinik bilimlerde de birbirleriyle ilgili branşların aynı döngüde yer alması sayesinde UÇEP-2020'de öngörülen eğitim, beceri ve uygulama hedeflerinin yerine getirildiği görülmektedir. Bu hususta kazanılan yetkinlik ve yeterliliklerin hangi ölçme-değerlendirme yöntemleri ile değerlendirildiği de kritik öneme sahip bir konudur. Fakültemizde tüm bu süreçlerde kullanılmak ve değişen koşullara göre eğitim programının süratle güncellenmesine aracılık etmek üzere bir yazılım programı etkin şekilde kullanılmaktadır. Diğer fakültelerde de UÇEP'in tıp eğitimi programlarına entegrasyonunda farklı yazılımların kullanıldığı bildirilmektedir (14). Özellikle pandemi ve sonrası süreçte değişen ihtiyaçlara göre UÇEP'e adaptasyonun

etkinliğine dair deneyimler ve tecrübe paylaşımları gelecekteki tıp eğitimi çerçevesinin nasıl çizileceğinde belirleyici olacaktır.

KAYNAKLAR

1. World Federation for Medical Education. About. <https://wfme.org/about-wfme>.
2. Global Health Workforce Alliance. The Institute for International Medical Education. https://www.who.int/workforcealliance/members_partners/member_list/iime/en. Accessed March 10, 2020
3. Patrício M, Harden RM. The Bologna Process—A global vision for the future of medical education. *Med Teach*. 2010; 32:305-315.
4. Harden RM. International medical education and future directions: A global perspective. *Acad Med*. 2006; 81(12 suppl): S22-S29.
5. European Union of Medical Specialists. Presentation. <https://www.uems.eu/about-us/presentation>. Accessed March 10, 2020.
6. Yükseköğretim Kurulu. Ulusal Çekirdek Eğitim Programı- 2014; <https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/ulusal-cekirdek-egitimi-programlari>.
7. Yükseköğretim Kurulu. Ulusal Çekirdek Eğitim Programı- 2020; https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Ulusal-cekirdek-egitimi-programlari/mezuniyet-oncesi-tip-egitimi-cekirdek-egitimi-programi.pdf
8. Frank JR, Snell L, Sherbino J. CanMEDS 2015 Physician competency framework. Ottawa: Royal College of Physicians and Surgeons of Canada; 2015.
9. Ringsted C, Hansen TL, Davis D, Scherpbier A. Are some of the challenging aspects of the CanMEDS roles valid outside Canada? *Med Educ*. 2006; 40:807-815.
10. Frenk J, Chen L, Bhutta ZA, Cohen J, Crisp N, Evans T, Fineberg H, Garcia P, Ke Y, Kelley P, Kistnasamy B, Meleis A, Naylor D, Pablos-Mendez A, Reddy S, Scrimshaw S, Sepulveda J, Serwadda D, Zurayk H. Health professionals for a new century: transforming education to strengthen health systems in an interdependent World. *The LANCET* 2010; 376:1923-1958.
11. Giuliani M, Martimianakis MAT, Broadhurst M, Papadakos J, Fazelzad R, Driessen EW, Frambach J. Motivations for and Challenges in the Development of Global Medical Curricula: A Scoping Review. *Acad Med*. 2021;96(3):449-459.
12. Bandaranayake R. The concept and practicability of a core curriculum in basic medical education. *Med Teach*. 2000; 22:560-563.
13. Çakmakaya ÖS, Yaman MO, Ar MC. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Eğitim Programının Ulusal Çekirdek Eğitim Programı İle Uyumunun Değerlendirilmesi. *Cerrahpaşa Medical Journal*. 2020;1: 41-50.
14. Altıntaş L, Alimoğlu MK, Alvr TM, Yıldız G, Diri S. Ulusal Çekirdek Eğitim Programı'nın tıp eğitimi programına entegrasyonunda yazılım destekli uygulama örneği; Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi deneyimi. *Tıp Eğitimi Dünyası* 2012; 34:6-12.